

A világ legnagyobb daléneke?se?

Ian Bostridge – tenor, Julius Drake – zongora
Robert Schumann: Liederkreis Op. 24., hét dal, Dichterliebe Op. 48.
EMI Classic 7243 5 56575 2 7 DDD, 1998

A cím után szereplő kérdőjel akár felkiáltójel is lehetne, s a dalénekes helyett énekest írnék szívem szerint. Sőt, zenészt. Persze akkor már sokan felháborodnának, hogyan merem Ian Bostridge-ot „legnagyobb zenésznek” titulálni, s valóban, ezért a „címért” igen sokan versenybe szállhatnának, s persze az énekesek közt is van még jónéhány kiváló. Avval együtt, hogy koncertszínpadon Bostridge oratórium- és operaénekesként is keresett művész, azt hiszem, dalénekesként egyszerűen verhetetlen. A Cambridge-ben és Oxfordban pszichológiai és történelmi diplomát szerzett bölcsész énekesként 1994-ben debütált Londonban, s 1995-től teltházas koncerteket adott a legfontosabb hangversenytermekben. Manapság az ő neve garantálja a teltházat s a sikeres koncertet, nemcsak Angliában, hanem a világon szinte bárhol másutt. Nagyon megörültem, mikor nemrég felfedeztem, hogy Magyarországra is eljutott Bostridge, mégha „csak” egy 1998-as CD formájában is.

Az Audio hasábjain csak félve vallom be, de bizony ezt a CD-t is, mint szinte mindegyiket, először a számítógépnél hallgattam fejhallgatóval, munka közben. Illetve csak dolgoztam volna, mert rögtön az első hangoktól kénytelen voltam figyelmemet a zenére összpontosítani, s hátradőltem, úgy hallgattam végig a lemezt. Aztán irány a Hifi (azt már nem vallom be, hogy nálunk otthon mire tellett, de a számítógépes fejhallgatónál jobb), s azóta hallgatom a CD-t, hol itt, hol ott, ahol tudom. Azt rögtön eldöntöttem, hogy recenziót írok az albumról, de azt is rögtön tudtam, hogy képtelen vagyok bármi érdemről írni. Néhány szuperlatívusz és tulajdonképpen kész a „kritika”. Schumann szóban forgó két ismert dalciklusáról (Dalkoszorú és A költő szerelme) írhatnék ismertetést, vagy a két ciklus között helyet kapó hét dalt vehetném egyenként górcső alá, inkább nem teszem. Legyen elég annyi, hogy a népszerű, Bostridge előadásában helyenként számomra túl lírai Két gránátos talán a legkevésbé erős előadás a korongon lévő 32 dal közül, de ez iskolai osztályzatban is ötös alá. A többi dicséretes ötös.

Nem tudom, hogy volt-e valaha bárki, aki ennyi színnel, ilyen gyönyörű, salaktalan, átélt, mégis felesleges vibrátótól mentes, minden fekvésben teljesértékű, csodálatosan kezelt hangon, ilyen jó szövegmondással énekelt volna. Bostridge egészen egyedülálló jelenség számomra. Az egész CD meghitt, az érzelmi kitörések kulturáltak, mégis az az érzésem, hogy korlátok közé szorítaná magát és a zenét. Egy olyan belső világba nyer a hallgató betekintést, amitől aztán sokáig nem tud szabadulni. A Liederkreis harmadik dalának (Ich wandelte unter den Bäumen) egészen valószínűtlen pianissimói és végletesen lassú tempója hallatán eszébe sem jut az embernek, hogy esetleg ez önkényes megoldás. Bostridge minden zenei ötletét maradéktalanul igényesen, tökéletesen oldja meg. Az énekes hangjának drámai ereje talán legjobban a Dichterliebe Ich grolle nicht-jében nyilvánul meg. A lemez tökéletes, mégsem érzem sterilnek. Nagyon is emberi alkotás, s úgy érzem, itt az alkotás szó az előadók esetében is helyénvaló. Mintha szerzőtársai lennének Schumannak, a darabok iránti nyilvánvaló alázatukkal együtt. Előadókat írtam, mert nem szabad elfeledkezni Julius Drake zongoristáról. Aki ugyan a legkeresettebb dal-zongorakísérők egyike világszerte, de mindig megfelelő mértékű háttérbe vonulásával, vagy éppen szólamának a zene kívánta mértékben való kiemelésével teljesen egyenrangú partner, zongorista, nem kísérő, hanem társ.

Egyszerűen fantasztikus, amit ez a két fiatal angol művel, bár a „fantasztikus” jelző nem illik a Schumann dalaihoz. Inkább gyönyörű.

Természetesen csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatok a hangmérnökökről is. Az énekhang és a zongora aránya mindig megfelelő, a hangszíneket, úgy tűnik, maradéktalanul sikerült átmenteniük a digitális világba. Bostridge térbeli távolsága is tökéletes, semmi kritikát nem tudok megfogalmazni a kiváló dinamikájú lemezről. Ha öt csillaggal kéne osztályozni, én mindenre hatot adnék. Persze tökéletes felvétel ide, vagy oda, mióta megvettem a CD-t, arra vágyom, hogy élőben hallhassam Bostridge-ot, lehetőleg Drake zongorakíséretével. S talán egy felvételen hallott előadás esetében ez a legnagyobb dicséret.

Ittész Tamás

(megjelent az AUDIO c. lapban 2001-ben)